Tekst: Linda van 't Land Foto's: Eurofins

Eurofins Lab Zeeuws-Vlaanderen in Graauw draait overuren

Gespecialiseerd in dioxines en pesticiden

Direct bij aanvang van de fipronilcrisis is Eurofins Lab Zeeuws-Vlaanderen in Graauw aangemerkt als erkend laboratorium om contramonsters voor de NVWA te analyseren. De vraag naar analyses blijft groot. "Juist nu wil de markt aantonen dat zij níet met verboden pesticiden werken." Eurofins LZV is een geaccrediteerd laboratorium en voert onafhankelijke analyses uit voor de voedingssector, inclusief pluimveehouders in onder andere Nederland en België.

Bij het specialistische laboratorium van Eurofins Food Testing Netherlands in Graauw met de Business Units Pesticiden en Dioxines heeft de telefoon de laatste maanden roodgloeiend gestaan. Sinds de pesticide fipronil negatief in het nieuws is, regent het aanvragen van pluimveehouders die zichzelf willen vrijpleiten en hun product willen beschermen. "Over de contramonsters die wij aangeboden hebben gekregen van de NVWA is weinig discussie geweest", aldus Business Unit Manager Daphne van Damme. "Maar nu treedt ook de voedselketen in werking. Eieren zitten immers in zoveel verschillende producten. Denk maar aan koekjes, eiersalades, pizza's en noem maar op." Direct gevaar voor consumenten bestaat er nauwelijks. "De NVWA gebruikt een zogenaamd Pesticide Residue Intake Model om toxische waarden te kunnen uitrekenen: daarin zijn zij een expert. De Acute Referentie Dosis, ofwel de schatting van de hoeveelheid van een stof in voedsel die men binnen 24 uur kan innemen zonder noemenswaardige gezondheidseffecten, is onder andere afhankelijk van je eetpatroon. Wat eet je nog meer en wat krijg je zoal binnen? De ARfD-waarde op fipronilgebied verschilt hierdoor per land."

Pesticiden

Pesticiden in het algemeen staan bij Eurofins al veel langer op de agenda. "Pesticiden zijn beschermingsmiddelen voor gewassen. Ze beschermen tegen bijvoorbeeld schimmels, insecten, spinachtigen en mijten of fungeren als groeiregulatoren, om een plant minder snel te laten groeien of een product sneller te laten rijpen of groter te laten groeien", vertelt Van Damme. "Eurofins Food Testing Netherlands is een onafhankelijk laboratorium, dat zich onder meer bezighoudt met residu-analyse. We controleren bijvoorbeeld voor supermarkten de hoeveelheid pesticiden die zich in een product bevinden. Daarbij richt ons labora-

torium in Graauw zich voornamelijk op grondstoffen, eindproducten en gewassen. We controleren veel groente en fruit, maar bijvoorbeeld ook granen, koffie, vis, vlees en chocolade. Naar aanleiding van de fipronilcrisis zal in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid de frequentie van het pesticidenonderzoek op dieren, vlees, vis en eieren worden verhoogd."

Pesticiden zijn product-gerelateerd. Zo'n vijftienhonderd gewasbeschermingsmiddelen bestaan er in totaal wereldwijd. Daarvan is iets meer dan de helft te analyseren. "Meer is technisch gezien nog niet mogelijk", aldus Van Damme. "Wij kijken vooral naar wat actueel is en het meest gevaarlijk. Daarvoor bieden we een twintigtal analysemethodes aan."

LIMS

Van een monster dat op het laboratorium in Graauw arriveert, wordt eerst een moes of poeder gemaakt om het goed te kunnen analyseren. Na het onderzoek worden de resultaten elektronisch geüpload in het zogenaamde laboratory information management system ofwel LIMS, waarmee de rapporten automatisch gegenereerd kunnen worden. Ook gaan de uitslagen digitaal richting de klant: voornamelijk leveranciers van voedingsmiddelen aan supermarkten. "We vermelden alleen de pesticiden die positief zijn gedetecteerd in de rapportage", aldus Van Damme. "Overigens valt het merendeel uitstekend binnen de wet of de norm. In al onze onderzoeken is slechts in vijf tot tien procent van de gevallen sprake van een wettelijke overschrijding."

Dioxines

Naast pesticiden is Eurofins Lab Zeeuws-Vlaanderen gespecialiseerd in onderzoek op het gebied van dioxines. "Een dioxine is een contaminant die ontstaat als bijproduct van verbrandingsprocessen", legt Van Damme uit. "Denk bijvoorbeeld aan stoffen die uit een schoorsteen komen of aan uitlaatgassen. Deze slaan neer in een weiland, komen via het gras in een koe en dus in onze zuivel terecht. Dioxines worden opgeslagen in vet en breken slecht af. Dat is riskant, want de stof kan kankerverwekkend zijn."
Via een zeer geavanceerde chromatografische scheidingstechniek analyseert Lab Zeeuws-Vlaanderen onder andere melkpoeder en babyvoeding, vlees, vis, zuivel en olieproducten. "Hoe meer vet er in een product zit, hoe groter het risico", aldus Van Damme. Ze onderschrijft nogmaals het belang van analyses: "Door producten of processen te laten testen, voldoe je als leverancier van levensmiddelen aan de wetgeving en borg je de voedselveiligheid. Dat is letterlijk en figuurlijk van levensbelang." Trots is ze op het bedrijf waarvoor ze mag werken en dat als 'preferred lab' is aangemerkt door de Belgische overheid. En op de onderzoeksmaterie is ze nog lang niet uitgekeken. "Pesticiden komen voor per miljoenste deeltjes. Voor dioxines gaat daar nog eens een factor duizend overheen. Vind dat maar eens terug! Bij Eurofins kunnen wij dat dus wél." ■

MOSH MOAH

Het onderzoeksgebied van Eurofins Lab Zeeuws-Vlaanderen breidt zich voortdurend uit. Sinds enige tijd worden hier ook producten getest voor de contaminant MOSH MOAH. MOSH staat voor Mineral Oil Saturated Hydrocarbons en MOAH voor Mineral Oil Aromatic Hydrocarbons. "Veel van onze voedingsmiddelen worden in geautomatiseerde productielijnen verpakt in karton of plastic", legt Daphne van Damme uit. "Overal in de productielijnen kan contaminatie met minerale olie plaatsvinden, onder andere veroorzaakt door gerecyclede kartonnen verpakkingen, gebruik van drukinkten en het gebruikte machinepark. Deze resten van minerale oliën kunnen migreren vanuit de verpakkingen in ons voedsel en dat kan schadelijk zijn voor onze gezondheid." Voorbeelden van mogelijk besmette producten zijn rijst, granen (meel), chocolade, specerijen of plantaardige oliën en vetten (verwerkte en verpakte voedingsmiddelen). "Eurofins test diverse verpakkingsmiddelen in het kader van MOSH MOAH", vertelt Van Damme. "Doordat er geen Europese limieten zijn gegeven voor de verschillende producten, blijven de limieten uitgegeven door BfR (Bundesinstitut für Risikobewertung) leidend. Dit is voor MOAH 0.5 mg/kg product en voor MOSH 2 mg/kg."